

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ІСТОРІЯ СОЦІОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

спеціальність	054 «Соціологія»	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Соціологія	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Агаларова Карина Адільівна

Вища освіта – спеціальність соціолог-політолог, викладач соціально-політичних дисциплін
Науковий ступень – кандидат соціологічних наук 22.00.04 – спеціальні та галузеві соціології
Вчене звання – доцент кафедри соціології та політології.

Досвід роботи – 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

Співвотрка одного навчального посібника для опанування курсу Історія соціології: Історія соціології: навчальний посібник / За заг. редакцією І.П. Руценка – Х.: НТУ «ХП» , 2017.

Авторка міжнародних та фахових публікацій:

THE INTERNET AS AN EDUCATIONAL AND COMMUNICATIVE ENVIRONMENT FOR STUDENT YOUTH // AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research: [http:// www.magnanimitas.cz](http://www.magnanimitas.cz) /12-01-xxv (2022) (Article Web of Science of Core Collection);

SOCIAL ADVERTISING AS A TOOL OF SOCIAL MARKETING AND A WAY TO FORM A POSITIVE BRAND IMAGE // AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research: [http:// www.magnanimitas.cz](http://www.magnanimitas.cz) /12-01-xxv (2022) (Article Web of Science of Core Collection).

Підвищення кваліфікації за програмою Парадигма вищої освіти в умовах війни та глобальних викликів XXI століття. Свідоцтво ADV-180705-OSUIA від 28.08.2022. Навчальне навантаження 180 годин / 6 кредитів.

Авторка 1 навчально-методичного та співавторка 5 навчальних та навчально-методичних посібників;

телефон	0975073388	електронна пошта	karinaagalarova18@gmail.com	дистанційна підтримка	Zoom
---------	------------	------------------	-----------------------------	-----------------------	------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей для професійної діяльності за спеціальністю 054«Соціологія»
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, позааудиторні заняття, реферативна робота
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30- практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.	Програмні результати навчання	PH02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми. PH03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.
--------------------	--	--------------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Загальні особливості та передумови розвитку соціологічної думки в Україні.

Лекція 1.	Передумови та особливості розвитку соціологічної думки в Україні.	СЗ 1	Передумови та особливості розвитку соціологічної думки в Україні.	Самостійна робота	<p>Підготовка рефератів, презентацій за темами курсу: Дискусії навколо визначення основних етапів української соціологічної думки й їх особливості. Особливості формування та специфіка розвитку соціології в Україні. Проблема початку та самовизначення української соціології. Характеристика П.Сорокіним історії та головних напрямків розвитку соціології. Сучасна українська соціологічна думка. Перспективи розвитку української соціології. Внесок українських мислителів та громадських діячів у становлення соціологічної думки. Розвиток соціальної думки в Київській Русі. Соціетальна проблематика козацької доби. Братства як специфічний соціальний інститут. Проблеми соціального життя українського суспільства в полемічній літературі наприкінці XVI - першій половині XVII ст. (Філарет, Вішенський, Тускановські, Копистенський, Смотрицькі). Розвиток соціальної думки в період козацької доби. Проблеми соціального життя української суспільства в наш час. Братства, об'єднання, спілки як соціальні інститути.</p>
Лекція 2.	Розвиток української протосоціологічної думки.	СЗ 2	Розвиток української протосоціологічної думки.		
Лекція 3.	Особливості соціокультурних процесів в Україні XVIII - початку XIX ст. та їх вплив на розвиток національної свідомості.	СЗ 3	Особливості соціокультурних процесів в Україні XVIII - початку XIX ст. та їх вплив на розвиток національної свідомості.		
Лекція 4.	Період формування української академічної соціології XIX-початку XX ст.	СЗ 4	Період формування української академічної соціології XIX-початку XX ст.		

Лекція 5.	Соціологічні питання у роботах О.Потебні та М.Грушевського.	СЗ 5	Соціологічні питання у роботах О.Потебні та М.Грушевського.	
Лекція 6.	Соціологічна погляди Б.Кістяківського та В.Липинського.	СЗ 6	Соціологічна погляди Б.Кістяківського та В.Липинського.	
Проблеми соціального життя в період козацької доби. Соціологічна проблематика у творчості Я.Козельського, В.Каразіна, П.Лодія. Ідеї „природного права” у творчості І.Шада. Формування історіографії та її значення для розвитку національної свідомості. Соціологічна проблематика у вченні українських просвітників. Соціальні погляди Г.Сковороди. Значення діяльності українських просвітників для розвитку національної свідомості. Проблеми культурного розвитку в громадській думці України. Українська літературна мови та її значення для соціального розвитку етносу. Емпіричні дослідження народної творчості в Україні. Становлення української літературної мови та її значення для розвитку національної свідомості. Проблеми демократії, держави та політичних відношень у громадській думці України XIX ст. Конституціоналізм і федералізм М.Драгоманова. Соціально-історичні погляди М.Костомарова. Емпіричні дослідження народної творчості в Україні XIX - поч. XX ст. Б. Кістяківський і його проект створення наукової соціології. Б. Кістяківський і М. Вебер. М.М.Ковалевський і інституціоналізація вітчизняної соціології. М. Ковалевський і П.Сорокін. Порівняльна характеристика соціологічних ідей Потебні та Грушевського.				

Модуль 2. Особливості розвитку української соціологічної думки в радянський період та пострадянський період

Лекція 7	Дослідницька діяльність українців мислителів в еміграції. Особливості соціологічного мислення М.Шаповала.	СЗ 7	Дослідницька діяльність українців мислителів в еміграції. Особливості соціологічного мислення М.Шаповала.	Самостійна робота
Лекція 8.	Загальний стан радянської соціології..	СЗ 8	Загальний стан радянської соціології. .	
Лекція 9.	Особливості розвитку соціології в незалежній Україні: проблеми та перспективи.	СЗ 9	Особливості розвитку соціології в незалежній Україні: проблеми та перспективи.	
Проблеми демократії, держави і політичних відношень у громадській думці України XIX ст. Роль М.Ю.Шаповала у становленні соціології як науки в Україні. Перший український підручник. Історичне значення вчення М.Ю.Шаповала для розвитку соціології в Україні. Соціально-філософські погляди М.Шаповала і П.Сорокіна. Радянська соціологія та західна наука. Досягнення та втрати радянської соціологічної науки. Сучасна соціологічна думка в Україні. Соціологія та демократія, соціологія та тоталітаризм: власний погляд на проблему. Соціологічна думка України на тлі світової соціології: проблеми та перспективи. Розвиток української соціології: теоретичні та методологічні питання (по матеріалах соціологічних публікацій). Українське суспільство на початку XXI ст. очима соціологів.				

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Історія соціологічної думки в Україні: Навчальний посібник. – Львів: Новий світ, 2000.
2. Історія соціології: навчальний посібник / За заг. редакцією І.П. Руценка – Х.: НТУ «ХП», 2017.
3. Мусієздов О.О. Історія української соціології: Навчально-методичний посібник. – Харків: Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, 2004.
4. Ручка А.О., Танчер В.В. Курс історії теоретичної соціології. – К.: Наукова думка, 1995.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія соціології в Україні» складена для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 054«Соціологія» / Укл.К. А. Агаларова. – Харків, 2022. – 20 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.